

Pocztówki z czasów I wojny światowej

Stare listy i kartki pocztowe to więcej niż tylko źródła historyczne. Są one jedynymi w swoim rodzaju niewielkimi dokumentami, zapisem emocji i uczuć, smutku i radości, pamięci o bliskich. Dotyczy to szczególnie poczty polowej, poczty żołnierzy w ciężkich czasach wojny, niezależnie od tego, po której stronie konfliktu stoją.

Od niedawna publikujemy w [Białskiej Bibliotece Cyfrowej](#) pocztówki z widokami Białej Podlaskiej i innych miejscowości z pow. bialskiego wydane w okresie I wojny światowej. Pochodzą one ze zbiorów Działu Wiedzy o Regionie oraz prywatnego kolekcjonera.

Miasto i powiat bialski od sierpnia 1915 r. znajdowały się pod okupacją niemiecką. Podlegały wydzielonej Komendzie Etapów Naczelnego Dowództwa Armii Wschodnich (tzw. Ober-Ost). Inspektorat etapowy miała swoją siedzibę w Białej Podlaskiej. Ponad trzyletnia okupacja zakończyła się dla miasta dopiero 31 grudnia 1918 r. Wkroczyło wówczas do Białej wojsko polskie, a Niemcy się wycofali. W czasie okupacji wraz z siedzibą komendantury i innymi instytucjami mieściła się w mieście pocztowa stacja polowa nr 192 Armii Bug, natomiast księgarnia polowa wydała szereg pocztówek osobnych oraz w zeszytach z perforacją do wrywania. Sprzedawano je w lokalu księgarni przy Placu Wolności.

Niedawno czytelnik korzystający z zasobów Białskiej Biblioteki Cyfrowej zauważył, że niejednokrotnie zamieszczamy po kilka plików takich samych pocztówek. Tak, pocztówki wyglądają na takie same, ale nie są. Awersy z widokami są identyczne. Różni je najwyżej stan zachowania fizycznego. Pocztówki różnią się przede wszystkim rewersami. Jako egzemplarz kolekcjonerski oraz źródło historyczne każda z nich jest niepowtarzalnym dokumentem, także w historii regionu. Na rewersie znajdują się cenne informacje: stemple poczty polowej z datowaniem (od 1915 do 1918 r.), a przede wszystkim teksty korespondencji żołnierskiej w języku niemieckim, pisanej najczęściej bardzo niewyraźnie ołówkiem kopiowym, podpisy ich autorów oraz adresaci. Zainteresowała nas treść tej korespondencji. Udało się nam uzyskać tłumaczenie tekstu znajdującego się na jednej wybranej losowo pocztówce - z języka niemieckiego na język angielski, a następnie na język polski.

[Pocztówka z zasobów Białskiej Biblioteki Cyfrowej](#)

Tekst niemiecki przepisany z pocztówki zawiera wiele błędów, był prawdopodobnie napisany przez osobę, która nie pisze listów często:

Rußland, 18.7.1916 Aus fernem Osten sendet euch die besten Grüße A. Drumm geht mir noch gut, was ich auch von Euch hoffe. Grüßt Euch nochmals Gruß an die Schafsköpfe. Gruß an Onkel August und Günter.

Tekst w języku angielskim:

Russia, 18.7.1916 From the far East sends you best Greetings A. Thus I am still well, which I hope is also the case with you. Greetings again and also to the "Schafköpfe" (Schafskopf is a popular card game. The "Schafköpfe" are propably friends with whom he's playing cards regularly). Greetings to uncle August and Günter.

Tłumaczenie na język polski:

Rosja 18.07.1916. Z dalekiego wschodu przesyłam ci pozdrowienia. Mam się dobrze, i mam nadzieję, że Ty też. Jeszcze raz pozdrawiam i też ... Schafsköpfe (popularna gra towarzyska i autor gra w nią prawdopodobnie z przyjaciółmi regularnie). Pozdrowienia dla wujka Augusta i Guntera.

To tylko jeden z wielu tekstów korespondencji pisanych przez żołnierzy na pocztówkach z okresu I wojny światowej dostępnych w Białskiej Bibliotece Cyfrowej. Zapraszamy do przeglądania innych.

Dziękujemy Panu Peterowi Pagelowi za przetłumaczenie tekstu korespondencji z języka niemieckiego na angielski.

We thank Peter Pagel for the translation.